

Latvijas Valsts prezidenta kanceleja
Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidenta uzruna LR Saeimā 2008.gada 17.jūlijā.

**Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj!
Cienījamās deputātes, godātie deputāti!
Ekselences! Dāmas un kungi!**

Ir pagājis mazliet vairāk kā gads, kopš uzrunāju Jūs no šīs tribīnes, dodot prezidenta zvērestu. Toreiz runāju par atbildību, ko Valsts prezidenta ceļa somā ieliek Latvijas Republikas Satversme.

Atbildību kā valsts pārvaldes pamatvērtību. Par politiku atbildību veidot pilsonisko dialogu, veicināt demokrātiju un nodrošināt stabilitāti valstī.

**Cienījamās deputātes!
Godātie deputāti!**

Lai nodrošinātu sabiedrības interešu pārstāvību un tautas izaugsmi, valstī ir nepieciešams atbildīgs, kompetents un izlēmīgs likumdevējs.

Saeima ir mūsu demokrātiskās valsts pamatu pamats. Visos šajos gados kopš 4. Maija deklarācijas Saeima ar savu rīcību stiprinājusi Latvijas neatkarību, īstenojusi mūsu tautas izvēli būt Eiropas savienībā un NATO.

Jums rit pēdējais darba cēliens šajā sesijā, kas šoreiz ir garāka kā citus gadus. Vēlētos teikt, ka tas liecina par darba mīlestību. Tomēr dažkārt sev vaicāju, vai runa nav arī par darba efektivitāti...

Pirms gada teicu, ka ceļā uz mērķiem nedrīkst pazaudēt ideālus.

Pēdējā gada laikā mēs esam redzējuši, ka dažkārt mērķu sasniegšanai tiek ziedoti ideāli, vērtības, ko ciena un godā sabiedrība.

Kādēļ? Šis ir viens no pirmajiem jautājumiem, kuru politiķiem jāuzdod pašiem sev.

Pagājušā gada rudenī piedzīvojām demokrātijas mācību stundu, kas Latvijas vēsturē ieies kā lietussargu revolūcija. Valsts vara nespēja sabiedrībai izskaidrot savu rīcību un lēmumus.

Valdības kļūdas radīja politiskās uzticības krīzi, kas kā sniega pika, veļoties no kalna, nogāza pašu valdību. Vai no tā gūta mācība?

Domāju, ka - jā.

Saeima spējusi mobilizēties. Ir mainījies politisko sarunu tonis, viedokļu cīņas no ultimātiem pārtapušas dialogos un diskusijās.

To redzējam daudz atklātākā Ministru prezidenta kandidātu izvirzīšanas procesā. Publisko debašu process bija kā uguns kristības valdības vadītāja amata kandidātiem. Viņiem nācās publiski pamatot savus uzskatus, demonstrēt briedumu un atbilstību Ministru prezidenta amatam.

Pēdējā gada notikumi ir pierādījuši, cik būtiska ir pastāvīga atgriezeniskā saite starp valdību un parlamentu. Tāpēc ļoti atzinīgi vērtēju Saeimas pieņemtos Grozījumu Saeimas Kārtības rullī, kas beidzot paredz iespēju Saeimas sēdē Ministru prezidentam uzstāties ar ziņojumu par valdības darbu.

Esmu gandarīts arī par to, ka Saeima ir atbalstījusi manu iniciatīvu ar šādu ziņojumu Saeimā uzstāties arī Tiesībsargam. Tie ir divi būtiski soļi parlamentāras kontroles nodrošināšanā. Nākošiem vēl jāseko.

Mēs bijām liecinieki arī izaugsmei politiskās atbildības jomā. Vairāku augstu valsts amatpersonu atkāpšanās no amatiem liecina, ka politiķi vairāk nekā iepriekš novērtē sava ieņemamā amata prestižu un rēķinās ar sabiedrības viedokli.

Šie procesi ir vērtējami pozitīvi. Taču man ir trīs jautājumi:

- Kāpēc esam nonākuši divu tautas nobalsošanu priekšvakarā?
- Vai tās būtu nepieciešamas, ja savlaicīgi tiktu uzklautas dažādu sabiedrības grupu intereses uzsākts dialogs ar sabiedrību?
- Vai tās būtu nepieciešamas, ja Saeima uzņemtos aktīva problēmas risinātāja, nevis problēmas noliedzēja lomu?

2. augustā tautas nobalsošana būs par konkrētu Satversmes grozījumu redakciju. 23. augustā tauta balsos par konkrētiem grozījumiem Pensiju likumā.

Jūs šos tautas iniciētos priekšlikumus noraidījāt. Šodien ikvienam no jums ir uzdevums iet pie vēlētājiem un aizstāvēt savas pozīcijas.

Piedāvāt savus risinājumus, nevis pasīvi gaidīt referendumu rezultātus. Uz jums gulstas atbildība par to, lai izmaiņas pamatlikumā būtu pārdomātas, juridiski korektas un kalpotu tautas interesēm ilgtermiņā.

**Cienījamās deputātes!
Godātie deputāti!**

Šodien Jums būs jālemj par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumu, kuru man šā gada 11. jūnijā nācās nosūtīt Saeimai otrreizējai caurlūkošanai.

Likuma kvalitāte būs rādītājs tam, kā Latvija pildīs apņemšanos cīnīties pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu. Likuma pieņemšana ir nepiedodami ilgi vilcināta. Eiropas Savienības direktīvā ir noteikts šī likuma pieņemšanas termiņš: 2007. gada decembris. Šodien ir 2008. gada jūlijs.

Es aicinu Jūs pieņemt šo likumu kvalitatīvi un atbildīgi, ņemot vērā manus iebildumus un ekspertu priekšlikumus. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumam ir jāpaplašina iespējas atklāt noziedzīgu nodarījumu organizētājus un patiesā labuma guvējus.

Šādi Latvija aizsargās savu un Eiropas Savienības ekonomisko telpu pret noziedzīgo pasauli.

Deputāti.

Vēlreiz nopietni aicinu Saeimu izvairīties no negatīvās prakses – pēdējā brīdī atbalstīt pretrunīgus priekšlikumus, kas būtiski ietekmē likuma garu un mērķi.

**Cienījamās deputātes!
Godātie deputāti!**

Jūsu darba kārtībā ir arī politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums. Šis likums ir nozīmīgs, gan lai atklātu sabiedrībai partiju ienākumu avotus, gan lai nodrošinātu tiesisku un demokrātisku vēlēšanu norisi.

Tas ir svarīgi, lai ikvienam vēlētājam būtu patiesa informācija par politiskajiem procesiem valstī. Es uzskatu, ka vērojamā tendence vairoties apšaubāmiem partiju satelītiem – sabiedriskajām organizācijām – patiesībā ir vēlme izvairīties no atklātības partiju finansēšanā un vienlaikus – no atbildības par konkrētiem politiskajiem procesiem.

Nesen publiskots EUROSTAT pētījums - 90% Latvijas iedzīvotāju neuzticas politiskajām partijām. Tas ir ļoti nopietns signāls, ka vēlētāji partijās nesaskata politisku spēku, kas spētu realizēt pašu partiju uzrakstītās programmas un pārstāvēt vēlētāju intereses.

Tikai atklāta un konsekventa politika veicinās arī politisko aktivitāti sabiedrībā. Jo vairāk tādēļ, ka aizvadītais laiks parādījis: pilsoniskās līdzdalības griba sabiedrībā joprojām ir dzīva. Tas ir milzīgs potenciāls.

Diemžēl, šobrīd Latvijas politikā vērojama sadalīšanās sīkpartijās ar zemu reitingu sabiedrībā. Tas savukārt ir bīstams process. Latvijas vēsturē jau ir rūgta pieredze, kā daudzu mazu partiju nespēja vienoties valstiskiem mērķiem veicināja demokrātiskas valsts iekārtas sagraušanu.

Šodien ir citi laiki, demokrātija Latvijā ir nostiprināta. Taču šāda politiskā vide ir laba augsne populismam un ilūzijām par vadoni-glābēju. Prakse liecina: nelieli, kaut arī spēcīgi, partiju kodoli nespēj ilgtermiņā ģenerēt politisko jaudu.

Tikai, iesaistot plašu sabiedrības daļu ar vienotām vērtībām, visā Latvijas teritorijā, partijas spēs pastāvēt ilgtermiņā un izmainīt Latviju uz labu. Tikai strādājot plašā komandā partijas varēs kļūt demokrātiskākas un spēcīgākas.

Cienījamās deputātes! Godātie deputāti!

Latvija būs stipra tik, cik stiprs būs ikviens tās novads. Tādēļ aicinu jūs pabeigt Latvijai tik nozīmīgo administratīvi teritoriālo reformu! Lūdzu uzskatīt ar to saistītos likumprojektus par vienu no Jūsu pirmajiem darbiem Saeimas rudens sesijā.

Nepieciešams arī izstrādāt konkrētus kritērijus un termiņus administratīvi teritoriālās reformas ekonomisko un sociālo rezultātu izvērtēšanai. Īpašu uzmanību aicinu pievērst pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamībai iedzīvotājiem. Sabiedrībai jau šogad jāzina: kad un pēc kādiem kritērijiem reforma tiks novērtēta, un kā tiks labotas iespējamās kļūdas.

Administratīvi teritoriālā reforma un tai sekojošās pašvaldību vēlēšanas jaunajos novados būs šī brīža lielākais izaicinājums visām politiskajām partijām. Daudzām partijām tas var kļūt par jautājumu „būt” vai „nebūt”.

Reformas gaita un pašvaldību vēlēšanas parādīs, vai politiķi spēj strādāt vienoti, tālredzīgi un gudri. Šis var kļūt par pagrieziena punktu Latvijas politikā. Nākošās Saeimas vēlēšanas nav aiz kalniem.

**Cienījamās deputātes!
Godātie deputāti!**

Pirms sešiem gadiem, izveidojot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju Latvijā tika uzsākta nopietna cīņa pret korupciju. Pienācis laiks izvērtēt šajos gados paveikto. Jāatdzīst veicies ir dažādi.

Korupcijas sekas tiek ārstētas, taču slimībai joprojām netiek veikta pienācīga profilakse. Ir atstādinātas, aizturētas un sodītas virkne korupcijā iesaistīto personu. KNAB iekarojis uzticību Latvijas sabiedrībā. Bet sabiedrībai nav pārlicības, ka tā ir pasargāta no korupcijas.

Es gribētu, lai nākamie sabiedrības uzticības īpašnieki būtu Saeimas deputāti un valdība. Ir jārada un jāpilnveido sistēma, kā novērst korupcijas riskus. Šajā procesā aktīvāk jāiesaistās gan likumdevējam, gan valdībai, gan ikvienam Latvijas pilsonim.

Īpaša uzmanība savās programmās korupcijas apkarošanai būtu jāvelta visām politiskajos procesos aktīvajām partijām. Korupcijas apkarošanai jābūt vienam no tiem ideoloģiskajiem uzdevumiem, ar kuru partijas savā starpā sacenšas, piedaloties cīņā par vēlētāju uzticību.

**Cienījamās deputātes!
Augsti godātie deputāti!**

Nobeigumā vēlos pateikties Jums par mūsu pirmo sadarbības gadu. Tas nav bijis viegls, bet auglīgs. Es ceru uz Jūsu atbalstu un spēju vienoties par valstiskiem mērķiem un tautas interesēm. Lai ceļā uz mērķi mūs allaž vada ideāli – lepna un laimīga Latvijas tauta!

Novēlu Jums ražīgu darbu pēdējā šīs sesijas cēlienā!

Dievs svētī Latviju!